

Dosarul nr. 2rac-79/22

2-20012670-01-2rac-13042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

DECIZIE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Firma de Producție și Comerț „Esculap-Farm”
Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Mihail Ulinici,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Firma de Producție
și Comerț „Esculap-Farm” Societate cu Răspundere Limitată împotriva IMSP Asociația
Medicală Teritorială Botanică, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, IMSP
Asociația Medicală Teritorială Centru, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana,
IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani și Centrului pentru Achiziții Publice
Centralizate în Sănătate cu privire la obligarea de a executa obligațiile contractuale și
de a recepționa produsul, achitarea plății pentru bunurile contractate și livrate și
încasarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de IMSP Asociația
Medicală Teritorială Buiucani împotriva Firmei de Producție și Comerț „Esculap-
Farm” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea penalităților,

împotriva deciziei din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Firma de Producție și Comerț „Esculap-Farm” Societate
cu Răspundere Limitată și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2020 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 29 ianuarie 2020, FPC „Esculap-Farm” SRL a depus cerere de
chemare în judecată împotriva IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanică, IMSP
Asociația Medicală Teritorială Buiucani, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru,

IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani și Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate cu privire la obligarea de a executa obligațiile contractuale și de a recepționa produsul, achitarea plății pentru bunurile contractate și livrate și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în baza rezultatelor licitației publice nr. 18/03958 din 30 noiembrie 2018 privind achiziționarea analogilor de insulină și a preparatului Desmopresinum în scopul realizării Programului național de profilaxie și combatere a diabetului zaharat și diabetului insipid pentru anul 2019, la 30 ianuarie 2019 a încheiat contracte de achiziții publice, în calitate de vânzător, cu IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanică, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani - în calitate de beneficiari și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate - în calitate de plătitor.

Astfel, potrivit prevederilor contractuale, vânzătorul și-a asumat obligația de a livra bunurile beneficiarului în cantitatea și sortimentul prevăzut în specificația din anexă, parte integrantă a contractului și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate s-a obligat să achite, iar beneficiarul – să recepționeze bunurile.

A menționat că până la data de 31 decembrie 2019 IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanică nu a recepționat cantitatea de 6149 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, iar plătitorul nu a achitat pentru aceste medicamente valoarea de 2 083 256,604 lei. La reclamația înaintată, acest beneficiar a comunicat că nu poate satisface cerințele vânzătorului, din motivul prezenței acestor bunuri în stocul instituției.

A afirmat că IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, până la data de 31 decembrie 2019 nu a recepționat cantitatea de 3278 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, iar plătitorul nu a achitat pentru aceste medicamente valoarea de 1 110 573,268 lei. Reclamația înaintată beneficiarului a rămas fără răspuns.

Reclamanta a notat că Asociația Medicală Teritorială Centru, până la data de 31 decembrie 2019 nu a recepționat cantitatea de 4222 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, iar plătitorul nu a achitat pentru aceste medicamente valoarea de 1 430 396,712 lei. La reclamația înaintată beneficiarul a comunicat că nu poate satisface cerințele vânzătorului, din motivul prezenței acestor bunuri în stocul instituției, dar a acceptat încheierea contractului de depozit pentru cantitatea de 394 de cutii, iar, cantitatea de 4222 de cutii nu a fost acceptată.

A susținut că până la 31 decembrie 2019, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana, nu a recepționat cantitatea de 4586 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, iar plătitorul nu a achitat pentru aceste medicamente valoarea de 1 553 718,456 lei. La reclamația înaintată beneficiarul a comunicat că are în stoc medicamentele propuse.

FPC „Esculap-Farm” SRL a mai indicat că IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, până la data de 31 decembrie 2019 nu a recepționat cantitatea de 7338 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 3 ml UI/ml N5, iar plătitorul nu a achitat pentru aceste

medicamente valoarea de 2 486 085,048 lei. La reclamația înaintată, acest beneficiar nu a răspuns.

A relatat că pentru achiziționarea analogilor de insulină și a preparatului Desmopresinum în scopul realizării Programului Național de profilaxie și combatere a diabetului zaharat și diabetului insipid, pentru anul 2019 au fost alocate mijloace financiare din bugetul de stat, necesare, în corespundere cu cantitățile de medicamente cerute de către autoritatea contractantă, care urmau a fi valorificate pentru recepționarea medicamentelor stipulate în specificația contractelor de achiziții publice indicate supra.

A solicitat obligarea IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanica să recepționeze 6149 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani să recepționeze 3278 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru să recepționeze 4222 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana să recepționeze 4586 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5 și IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani să recepționeze 7338 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, încasarea de la Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate în beneficiul reclamantei a sumei de 8 664 030,108 lei și încasarea solidară de la pârâți a cheltuielilor de judecată.

La 11 septembrie 2020 IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani a înaintat acțiune reconvențională împotriva FPC „Esculap-Farm” SRL cu privire la încasarea penalităților (4-8, volumul II).

În motivarea acțiunii reconvenționale IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani a indicat că potrivit pct. 1.1 al contractului de achiziții nr. 2-ESC din 30 ianuarie 2019, vânzătorul și-a asumat obligația de a livra bunurile beneficiarului în cantitatea și sortimentul prevăzut în Specificația din Anexa nr. 1, care este parte integrantă a prezentului contract. Potrivit pct. 2.1 al contractului, livrarea bunurilor se efectuează de către vânzător în condiții Incoterms 2013 DDP, cu transportul vânzătorului: 1) I tranșă: ianuarie-februarie 2019; 2) II tranșă: aprilie 2019; 3) III tranșă: iulie 2019; 4) IV tranșă: octombrie 2019. Pentru lotul 8: I tranșă aprilie 2019. Conform p. 6.1. lit.a), vânzătorul se obligă să livreze bunurile în condițiile prevăzute de prezentul contract.

A relevat că nici contractul, nici legea, nu prevăd obligația cumpărătorului de a efectua acțiuni prealabile, pentru ca livrarea să fie efectuată de către vânzător (contractul nu prevede că livrarea se efectuează în baza comenzii prealabile a beneficiarului, fie beneficiarul ar trebui să plătească în avans, fie ar avea obligația să ridice bunurile de la depozitul vânzătorului etc). Contractul prevede că livrarea se efectuează în termene concrete la sediul beneficiarului.

Astfel, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani a susținut că FPC „Esculap-Farm” SRL nu a livrat integral și în interiorul termenelor stabilite de contract marfa obiect al contractului - 3278 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5. Mai mult ca atât, restabilirea în termenele de livrare este imposibilă și contrară intereselor beneficiarului, motiv pentru care beneficiarul respinge orice intenție a livrărilor în afara termenelor contractuale.

În aceste condiții, având în vedere expirarea termenelor de livrare stabilite de părțile contractante, precum și în condițiile expirării termenului contractului, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani califică acțiunile și inacțiunile pârâtei ca eschivare nemotivată de la onorarea obligațiilor contractuale. Totodată, pârâta nu a prezentat probe care ar confirma că a efectuat livrarea către instituția medicală în termenul stabilit, iar această livrare nu a fost acceptată.

A notat că potrivit pct. 9.9. al contractului, pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, vânzătorul poartă răspundere materială precum urmează: a) pentru primele 30 de zile calendaristice de întârziere, penalitatea constituie 0.1 % din suma bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere; b) pentru următoarele zile de întârziere, care depășesc perioada de 30 de zile calendaristice, penalitatea constituie 0.5 % din suma bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 30 % din suma bunurilor nelivrate pentru întreaga perioadă de întârziere. De asemenea, conform pct. 9.2. al contractului, vânzătorul este obligat să preavizeze beneficiarul și Centrul despre imposibilitatea livrării bunurilor în termen de 5 zile calendaristice de la data survenirii circumstanțelor care împiedică livrarea, în caz de încălcare a termenului de informare stipulat în prezentul punct, vizatorul suportă o penalitate în valoare de 1 % din suma totală a bunurilor nelivrate. Ținând cont de faptul că suma penalităților depășește 30 %, vânzătorul datorează beneficiarului suma de 333 171,97 lei cu titlu de penalitate (30% x 1110573,26 lei = 333171,97 lei).

A menționat că, ținând cont de prevederile art. 630 din Codul civil, revendică 100 000 de lei din suma datorată cu titlu de penalitate de către FPC „Esculap-Farm” SRL.

În vederea soluționării amiabile a litigiului, în conformitate cu pct. 11.1 al contractului, IMSP AMT Buiucani a expediat în adresa FPC „Esculap-Farm” SRL reclamația nr.230 din 01 iulie 2020, rămasă fără răspuns și nesatisfăcută de către ultima.

IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani a solicitat încasarea de la FPC „Esculap-Farm” SRL în beneficiul său a sumei de 100 000 cu titlu de penalitate pentru nelivrarea în termen a bunurilor conform contractului de achiziții nr. 2-ESC din 30 ianuarie 2019.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea inițială depusă de FPC „Esculap-Farm” SRL și acțiunea reconvențională depusă de IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, au fost respinse ca neîntemeiate.

La 17 decembrie 2020 FPC „Esculap-Farm” SRL, reprezentată de avocatul Mihail Ulinici, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii acțiunii inițiale și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral sau, în cazul în care se constată încălcarea normelor de drept procedural, cauza să fie trimisă spre rejudecare în prima instanță.

Prin decizia din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de FPC „Esculap-Farm” SRL, reprezentată de avocatul Mihail Ulinici și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 01 februarie 2022 FPC „Esculap-Farm” SRL, reprezentată de avocatul Mihail Ulinici, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele de judecată au soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces. Mijloacele financiare alocate pentru implementarea Programului național de profilaxie și combatere a diabetului zaharat și a diabetului insipid pentru anul 2019, au fost aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2019 și aceste surse au fost valabile un an de gestiune, iar în situația în care eventual era pronunțată o hotărâre de admitere a acțiunii inițiale, era nevoie să fie alocate noi mijloace financiare din bugetul de stat, fapt ce va aduce atingere intereselor economice ale Republicii Moldova. Deci, pentru o asigurare a drepturilor persoanelor neimplicate în proces, urma a fi atras în proces Ministerul Finanțelor, ca reprezentat al statului și administrator al bugetului de stat.

Recurentul a susținut că instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele, fapt ce a adus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale.

A afirmat că potrivit pct. 11.6 din contractele de achiziție, acestea se consideră încheiate la data semnării și intră în vigoare la data înregistrării în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice”. Contractul care nu este înregistrat în modul stabilit, nu are putere juridică. Astfel, este eronată concluzia instanțelor de judecată precum că nerespectarea tranșelor de livrare a bunurilor contractate se impută vânzătorului, or, obligația de livrare a început să acționeze din momentul intrării în vigoare a contractelor și nu din momentul încheierii. Prin urmare, instanțele de judecată nu au luat în considerare că de facto, nu există o executare cu re-credință a obligațiilor contractuale din partea recurente, atât timp cât tranșele prevăzute în pct. 2.1 al contractelor urmau să fie modificate independent de voința părților în modul corespunzător.

A menționat că la examinarea cauzei, instanțele nu au ținut cont de înscrisurile prezentate, din conținutul cărora rezultă cu certitudine că pe parcursul anului 2019 a efectuat în temeiul comenzilor coordonate telefonic cu reprezentanții intimaților, un șir de livrări. Pe tot parcursul judecării cauzei în instanța de fond, contrar principiului executării cu bună-credință a contractului, intimații au încercat să inducă în eroare instanța precum că cantitățile contractate nu au fost coordonate în prealabil cu aceștia, fapt ce nu corespunde adevărului. Or, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a organizat aceste licitații publice și a încheiat contracte de achiziție cu FPC „Esculap-Farm” SRL anume reieșind din cantitățile estimative acordate de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ca urmare a consultărilor organizate cu IMSP Asociațiile Medicale Teritoriale din RM.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 07 octombrie 2021.

Potrivit materialelor cauzei, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la 07 decembrie 2021 la adresele electronice ale FPC „Esculap-Farm” SRL și avocatului Mihail Ulinici (f.d. 40, volumul III).

Astfel, recursul, declarat la 01 februarie 2022, este în termen.

La data de 13 aprilie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaiilor IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanică, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate (f.d. 53, 55-60, 78 volumul III), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Prin referința depusă la 13 mai 2022, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

La 17 mai 2022, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului ca inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 02 septembrie 2022 Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a depus referință, indicând că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare sunt întemeiate, iar recursul declarat de FPC „Esculap-Farm” SRL este nefondat. Pretențiile recurentului nu pot fi satisfăcute, deoarece termenul de valabilitate al preparatului STRIM soluție injectabilă 10UI/ml 3 ml, a expirat în luna martie 2021 și respectiv, nu mai poate fi redistribuit în instituțiile medical, întrucât pune în pericol viața și sănătatea pacienților și încalcă principiul fundamental al statului unde viața omenească are prioritate.

Alte referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 13 iulie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referințe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că în baza rezultatelor licitației publice nr. 18/03958 din 30 noiembrie 2018 privind achiziționarea analogilor de insulină și a preparatului Desmopresinum în scopul realizării Programului național de profilaxie și combatere a diabetului zaharat și diabetului insipid pentru anul 2019, la 30 ianuarie 2019 FPC „Esculap-Farm” SRL, în calitate de vânzător, a încheiat contracte de achiziții publice cu IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanica, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani - în calitate de beneficiari și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate - în calitate de plătitor (f.d. 5-13, 21-29, 35-43, 51-59, 67-75, volumul I).

Potrivit contractelor, vânzătorul și-a asumat obligația de a livra bunurile beneficiarilor în cantitatea și sortimentul prevăzut în specificația din anexă, parte integrantă a contractului, iar Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate s-a obligat să achite, iar beneficiarul – să recepționeze bunurile.

Prin reclamația nr. 190/04 din 23 decembrie 2019, FPC „Esculap-Farm” SRL a comunicat IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanica despre faptul că până la 23 decembrie 2019 nu a recepționat și nici nu a încheiat contract de depozit, fără plată, a cantității de 6349 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, motiv din care a solicitat încheierea contractului de depozit a cantității respective de soluție injectabilă sau ridicarea bunurilor menționate la depozitul instituției (f.d. 14-15, volumul I).

La reclamația înaintată, acest beneficiar a răspuns că, deoarece cantitățile de insulină STRIM contractate nu au fost coordonate în prealabil cu necesitățile instituției, nu poate satisface cerințele vânzătorului, din motivul prezenței acestor bunuri în stocul instituției (f.d. 16-17, volumul I).

Prin reclamația nr. 191/04 din 23 decembrie 2019, FPC „Esculap-Farm” SRL a comunicat IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani despre faptul că până la 23 decembrie 2019 nu a recepționat și nici nu a încheiat contract de depozit, fără plată, a cantității de 3458 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, solicitând încheierea contractului de depozit a cantității respective de soluție injectabilă sau ridicarea bunurilor menționate la depozitul instituției (f.d. 30-31, volumul I).

IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani nu a răspuns la reclamația primită.

Reclamația nr. 192/04 din 23 decembrie 2019 a fost expediată în adresa Asociației Medicale Teritoriale Centru, în care FPC „Esculap-Farm” SRL a indicat că instituția până la data de 31 decembrie 2019 nu a recepționat cantitatea de 4222 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, respectiv, a solicitat încheierea contractului de depozit sau ridicarea bunurilor menționate la depozitul instituției (f.d. 49-50, volumul I).

IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru a comunicat FPC „Esculap-Farm” SRL că, cantitățile de insulina STRIM contractate nu au fost coordonate în prealabil cu necesitățile instituției și în prezent deține în stoc preparatul respectiv (f.d. 47-48, volumul I).

Prin reclamația nr. 194/04 din 23 decembrie 2019, FPC „Esculap-Farm” SRL a comunicat IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana despre necesitatea ridicării cantității de 4586 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5 sau încheierea contractului de depozit (f.d. 63-64, volumul I).

IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana a răspuns că deține în stoc preparatul respectiv (f.d. 65-66, volumul I).

Prin reclamația nr. 193/04 din 23 decembrie 2019, FPC „Esculap-Farm” SRL a solicitat IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani să ridice cantitatea de 7338 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5 sau să încheie contract de depozit (f.d. 76-77, volumul I).

IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani nu a răspuns la această reclamație.

La 23 decembrie 2019, FPC „Esculap-Farm” SRL a expediat reclamații și în adresa Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, solicitând achitarea prețului pentru cantitățile de medicament neridicate de către beneficiari (f.d. 18-19, 32-33, 44-45, 60-61, 78-79, volumul I).

Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a răspuns că nu poate satisface cerințele indicate în reclamații, deoarece în procesul executării contractelor de achiziție, beneficiarii nu își onorează pe deplin obligația scadentă de plată, punând centrul în imposibilitate de a achita plata pentru bunurile contractate.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, FPC „Esculap-Farm” SRL a solicitat obligarea IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanică să recepționeze 6149 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani să recepționeze 3278 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru să recepționeze 4222 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana să recepționeze 4586 de cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5 și IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani să recepționeze 7338 cutii STRIM soluție injectabilă 100 UI/ml 3 ml N5, încasarea de la Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate în beneficiul reclamantei a sumei de 8 664 030,108 lei și încasarea solidară de la pârâți a cheltuielilor de judecată.

La 11 septembrie 2020, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani a înaintat acțiune reconvențională împotriva FPC „Esculap-Farm” SRL, solicitând încasarea sumei de 100 000 cu titlu de penalitate pentru nelivrarea în termen a bunurilor conform contractului de achiziții nr. 2-ESC din 30 ianuarie 2019.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii inițiale depusă de FPC „Esculap-Farm” SRL și a acțiunii reconvenționale înaintate de IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, respingându-le integral.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de FPC „Esculap-Farm” SRL, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia și a menținut hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate

în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanțelor ierarhic inferioare este întemeiată și legală, din următoarele considerente.

Conform art. 774 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 775 alin. (1) din Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

În conformitate cu art. 776 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Prevederile art. 901 din Codul civil stipulează că atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare. Dacă debitorul demonstrează că neexecutarea obligației este justificată, creditorul poate recurge la oricare din mijloacele juridice de apărare prevăzute la alin.(1), cu excepția executării silite în natură și plății de despăgubiri. Creditorul nu poate recurge la mijloacele juridice de apărare prevăzute la alin.(1) în măsura în care a cauzat neexecutarea obligației debitorului. Neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.

Art. 903 din Codul civil prevede că, în afară de alte cazuri prevăzute de lege, neexecutarea obligației este justificată în măsura în care debitorul demonstrează una din următoarele circumstanțe: a) ea se datorează unui impediment prevăzut la art. 904; b) creditorul a cauzat neexecutarea obligației debitorului, inclusiv prin întârziere sau prin faptul că debitorul a suspendat executarea obligației în temeiul art. 914.

Iar conform art. 904 alin. (1)-(4) din Codul civil, neexecutarea obligației debitorului este justificată dacă ea se datorează unui impediment în afara controlului debitorului și dacă debitorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia. În cazul în care obligația a apărut dintr-un contract sau alt act juridic, neexecutarea nu este justificată dacă debitorul ar fi putut în mod rezonabil să ia în considerare impedimentul la data încheierii. În cazul în care impedimentul justificator este doar temporar, justificarea produce efecte pe durata existenței impedimentului. Totuși, dacă întârzierea capătă trăsăturile neexecutării esențiale, creditorul poate să recurgă la mijloacele juridice de apărare întemeiate pe o asemenea neexecutare. În cazul în care impedimentul justificator este permanent,

obligatia se stinge. Obligatia corelativă de asemenea se stinge. În cazul obligațiilor contractuale, efectele restitutive ale acestei stingeri sunt reglementate prin dispozițiile art.926-932, care se aplică în mod corespunzător.

Materialele cauzei atestă că în temeiul pct. 1 din contractele de achiziții publice, FPC „Esculap-Farm” SRL și-a asumat obligația de a livra: IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanica 39 345 de cartușe, ambalate câte 5, ce constituie 7869 de cutii; IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani 21 790 de cartușe, ambalate câte 5, ce constituie 4358 de cutii; IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru 29080 cartușe, ambalate câte 5, ce constituie 5816 cutii; IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana 25 030 de cartușe, ambalate câte 5, ce constituie 5006 cutii și IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani 43 390 cartușe, ambalate câte 5, ce constituie 8678 de cutii de Insulinum glarginum, Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml.

La rândul lor, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate s-a obligat să achite și beneficiarii să recepționeze bunurile livrate.

Potrivit pct. 1.3-1.4 din contracte, calitatea bunurilor se atestă prin certificatele de calitate eliberate de Laboratorul pentru Controlul Calității Medicamentelor al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale. Termenul de valabilitate restant al bunurilor la momentul livrării va constitui nu mai puțin de 60% din termenul de valabilitate inițial pentru bunurile cu o valabilitate de 2 ani și mai mulți și de 80% din cel inițial pentru bunurile cu o valabilitate de până la 2 ani, pentru preparatele de insulină vor avea un termen de valabilitate mai mare de 15 luni la momentul livrării.

Pct. 2.1 din contracte stabilește expres că livrarea bunurilor se efectuează de către vânzător în condiții Incoterms 2013 DDP, cu transportul vânzătorului: I tranșă – ianuarie-februarie 2019; II tranșă – aprilie 2019; III tranșă – iulie 2019; IV tranșă – octombrie 2019, iar pct. 2.2 prevede că documentația de însoțire a bunurilor include factura fiscală în 3 exemplare, care trebuie să fie prezentată Centrului și beneficiarului împreună cu bunul. Originalele documentelor indicate vor fi prezentate Centrului și beneficiarului cel târziu la momentul livrării bunurilor la destinația finală. Livrarea bunurilor se consideră încheiată în momentul în care sunt prezentate documentele enumerate mai sus.

În conformitate cu pct. 2.4 și pct.2.5 din contracte, la livrarea bunurilor de către vânzător Beneficiarilor, aceștia semnează factura fiscală care urmează a fi prezentată de către vânzător Centrului și care servește temei pentru efectuarea plății conform prevederilor Contractului. Data livrării bunurilor se consideră data perfectării facturii fiscale și a recepționării acesteia de către Centru.

Conform pct. 4.2, vânzătorul este obligat, în prima zi de vineri, după livrarea bunurilor, să prezinte Centrului pentru efectuarea plății un exemplar original al facturii fiscale semnat de beneficiar. În cazul nerespectării de către vânzător a prezentei clauzei, Centrul își rezervă dreptul de a majora termenul de achitare.

În temeiul pct. 9.1 din contracte, reclamațiile privind cantitatea bunurilor livrate sunt înaintate vânzătorului la momentul recepționării lor, fiind confirmate printr-un act întocmit în comun cu reprezentantul vânzătorului, iar pct. 9.7 din contracte stabilește că în cazul devierii de la calitatea confirmată prin certificatul de calitate întocmit de

Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, cheltuielile de staționare sau întârziere sunt suportate de partea vinovată. În același timp, pct. 9.11 prevede că vânzătorul este exonerat de obligația privind livrarea bunurilor în caz de suspendare sau retragere a certificatului de înregistrare a medicamentului, conform prevederilor actelor normative în vigoare.

Potrivit pct. 11.6 din contractele de achiziții publice, acestea se consideră încheiate la data semnării și intră în vigoare la data înregistrării acestuia în sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice”, fiind valabil până la data de 31 decembrie 2019. Contractul care nu este înregistrat în modul stabilit nu are putere juridică.

În același timp, pct. 2.3 din contracte prevede că beneficiarul poate solicita o reducere sau majorare argumentată a cantității de bunuri în limitele prevederilor legislației în vigoare în domeniul achizițiilor publice, informând despre aceasta vânzătorul cu 10 zile înainte de livrare.

Din materialele cauzei rezultă că, contractele nr. 1-ESC, nr. 2-ESC, nr. 3-ESC, nr. 4-ESC și nr. 5-ESC de achiziționare a analogilor de insulină și a preparatului Desmopressinum în scopul realizării Programului Național de profilaxie și combatere a Diabetului zaharat și a Diabetului insipid pentru anul 2019, au fost înregistrate în sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” la data de 07 martie 2019.

FPC „Esculap-Farm” SRL a importat obiectul contractelor – Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml în cantitate de 22 556 de cutii la data de 27 martie 2019 și în cantitate de 23 183 de cutii la data de 03 iulie 2019. (f.d. 43, 68, volumul II).

Conform certificatelor de calitate nr. 23309 și nr. 23308 din 05 august 2019, termenul de valabilitate a preparatului Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml este de 24 luni, expirând în luna martie 2021 (f.d. 125-126, volumul I).

În vederea executării contractelor, FPC „Esculap-Farm” SRL a livrat IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanica 1720 de cutii (1320 la 09 aprilie 2019, 200 la 06 decembrie 2019 și 200 la 24 decembrie 2019), IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani 1080 de cutii (720 la 08 mai 2019 și 360 la 09 decembrie 2019), IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru 1594 de cutii (1200 la 09 aprilie 2019 și 394 la 27 decembrie 2019), IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana 420 de cutii la data de 10 aprilie 2019 și IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani 1340 de cutii (600 la 09 aprilie 2019, 240 la 31 octombrie 2019 și 500 la 24 decembrie 2019) de Insulinum glarginum, Strim soluție injectabilă 100 UI/ml (f.d. 232 volumul I, 26, 30, 33, 35, 39, volumul II).

Prin ordinul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr. Rg04-000197 din 07 august 2019, având ca bază hotărârea Comisiei Medicamentului din 25 iulie 2019 privind evaluarea profilului de siguranță a produsului Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, a fost suspendat certificatul de înregistrare Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml până la elucidarea cauzelor ofensivității medicamentului dat, fiind suspendată și folosirea medicamentului respectiv pe teritoriul țării, cu retragerea acestuia din Nomenclatorul de Stat al Medicamentelor (f.d. 111, volumul I).

Potrivit notei informative nr. 2 din 19 august 2019 a Comisiei de specialitate a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în domeniul endocrinologiei (f.d. 228, volumul I), pentru soluționarea situației create în ceea ce privește asigurarea pacienților cu diabet zaharat cu analogi de insulină, la 16 august 2019 în cadrul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost organizată o ședință comună cu membrii Comisiei de specialitate în domeniul endocrinologiei.

În urma analizei datelor prezentate de la instituțiile medico-sanitare publice din republică, s-a constatat că, calculele efectuate în anul 2018, care prevedeau planificarea achizițiilor de analogi de insulină pentru anul 2019, au fost eronate, astfel încât biosimilarul analogului de insulină glargin (Strim) a fost procurat pentru circa 10 346 de persoane, în timp ce în Republica Moldova în 2018 erau doar 1502 persoane beneficiare de analog de insulină glargin (Lantus). Transferul integral al persoanelor insulinnecesitante la biosimilarul analogului de insulină glargin (Strim) este dificil de efectuat, iar acumularea stocurilor în farmaciile instituțiilor medico-sanitare publice nu permite asigurarea condițiilor de păstrare adecvată a preparatului, mai mult ca atât, rezervele existente de biosimilar al analogului de insulină glargin (Strim) sunt suficiente pentru asigurarea continuității tratamentului persoanelor cu diabet deja transferați.

Din motivele expuse, Comisiei de specialitate a solicitat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, după posibilități, stoparea livrărilor insulinei Strim.

La 23 septembrie 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, urmare a concluziilor Comisiei de specialitate în domeniul endocrinologiei, a propus Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate inițierea procedurii de micșorare a cantităților livrate (f.d. 227, volumul I).

La 02 octombrie 2019 Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a informat FPC „Esculap-Farm” SRL despre propunerea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale privind inițierea procedurii de micșorare a cantităților contractate de Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml și a solicitat micșorarea cantităților contractate pentru produsul Strim în limita cantităților livrate la situația din 05 septembrie 2019, în caz contrar își rezervă dreptul de a rezilia unilateral contractele încheiate.

Ulterior, la 24 octombrie 2019 Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, suplimentar la scrisoarea din 02 octombrie 2019, a informat FPC „Esculap-Farm” SRL că la 23 octombrie 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a propus Centrului inițierea procedurii de micșorare a cantităților contractate în limita celor importate, motiv din care a solicitat acordul FPC „Esculap-Farm” SRL privind micșorarea cantităților contractate pentru produsul Strim în limita cantităților importate (f.d. 246, 247, volumul I).

Prin scrisoarea nr. 183/04 din 10 decembrie 2019, FPC „Esculap-Farm” SRL a comunicat Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate că, în concursul circumstanțelor survenite, este de acord cu micșorarea cantităților contractate a produsului Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml în limita cantităților importate (f.d. 248, volumul I).

Totodată, se reține că la 23 octombrie 2019, prin ordinul nr. 1189 al Ministerului

Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost abrogat ordinul nr. 239 din 20 februarie 2019 „Cu privire la organizarea accesului populației la tratament cu analogi de insulină” și s-a stabilit că instituțiile medico-sanitare publice vor continua tratamentul cu Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml doar la pacienții insulino-dependenți de tip 2, care au demonstrat eficiență clinică (f.d.115, volumul I).

Prin ordinul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr. Rg04-000280 din 06 noiembrie 2019, a fost abrogat Ordinul nr. Rg04-000197 prin care a fost suspendat certificatul de înregistrare Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, urmând ca deținătorul certificatului de înregistrare a medicamentului să efectueze studii post autorizare privind siguranța medicamentului în termen de 12 luni (f.d. 113-114, volumul I).

La data de 14 noiembrie 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a solicitat Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate întreprinderea măsurilor necesare de modificare a contestațiilor contractate pentru poziția Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, în contextul reducerii numărului pacienților supuși tratamentului cu medicamentul biosimilar Strim, existenței stocului nedistribuit de preparat, riscului de a nu fi utilizat în termenul de valabilitate a acestuia, utilizării raționale a medicamentelor și gestionării eficiente a mijloacelor financiare din bugetul de stat, având în vedere că sistemul de sănătate nu poate absorbi integral cantitatea de Strim rămasă (f.d. 229, volumul I).

La data de 05 decembrie 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a emis ordinul nr. 1400, în temeiul căruia a decis: a distribui analogul de insulină procurat centralizat din sursele bugetare pentru anul 2019 în tranșe de livrare conform anexei; directorul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate va organiza livrarea preparatului de către FPC „Esculap-Farm” SRL către instituțiile medico-sanitare; FPC „Esculap-Farm” SRL va distribui preparatul conform anexei în baza facturilor fiscale completate; conducătorii instituțiilor medicale vor asigura recepționarea preparatelor conform prevederilor contractuale (f.d. 230-23, volumul I).

Astfel, potrivit anexei la ordinul menționat, urma a fi distribuit în tranșe de livrare pentru anul 2020 analogul de insulină procurat centralizat din sursele bugetare pentru anul 2019 în cantitatea de 15 317 către 34 de instituții medicale, dintre care și instituțiile pârâte în cantitatea de 4480 de unități (f.d. 231, volumul I).

La data de 10 decembrie 2019, FPC „Esculap-Farm” SRL a propus Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate păstrarea la depozitul întreprinderii a cantității nelivrate pentru fiecare instituție medicală cu încheierea contractelor de depozit fără plată, cu eliberarea medicamentelor la solicitare. În motivarea acestei propuneri s-a invocat că potrivit ordinului nr. 1400 se prevede distribuirea doar a 15 317 de ambalaje de insulină Strim, pe când stocul cantității importate la data de 09 decembrie 2019 constituie 31 500 de cutii, iar la 23 octombrie 2019 Ministerul a informat și asigurat producătorul Farmak, Ucraina că stocul care la acea perioadă constituia 32 817 ambalaje va fi recepționat de către instituțiile medicale fără restricții (f.d. 248, volumul I)

Deși în adresarea Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate din

10 decembrie 2019 FPC „Esculap-Farm” SRL menționează că stocul cantității importate pentru toată republica la data de 09 decembrie 2019 constituie 31 500 de cutii, totuși, la 23 decembrie 2019 recurenta a solicitat instituțiilor medico-sanitare publice încheierea contractelor de depozit fără plată a cantităților nerecepționate de Insulinum glarginum, Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml: Botanica – 6349 cutii, Buiucani – 3458 cutii, Centru – 4616 cutii, Ciocana – 4586 cutii și Rîșcani – 7338 cutii, în total 26 347 cutii sau ridicarea acestora la depozitul instituțiilor medicale (f.d. 15, 31, 50, 64, 76, volumul I).

Astfel, la data de 23 decembrie 2019 între FPC „Esculap-Farm” SRL și IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanica a fost semnat contractul de depozitare nr. 04/13 pentru anul 2020 a 200 de cutii de Insulinum glarginum, Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml. La aceeași dată între FPC „Esculap-Farm” SRL și IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani a fost încheiat contractul de depozit nr. 04/15 pentru anul 2020 a 500 de cutii de Insulinum glarginum, Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, din care au fost livrate și recepționate la 24 aprilie 2020 100 de cutii și la 29 iunie 2020 200 de cutii.

Totodată, materialele cauzei mai atestă că în urma reclamației din data de 23 decembrie 2019, IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanica a informat FPC „Esculap-Farm” SRL și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale despre faptul că cantitatea de Insulinum glarginum, Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, prevăzută în contract, nu a fost coordonată cu instituția medicală, ultima fiind asigurată cu preparatul de referință pentru 13 luni, inclusiv ianuarie 2021, termenul de valabilitate expirând în luna martie 2021, motiv din care a solicitat implicarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în soluționarea problemei în cauză.

Prin reclamația din 23 decembrie 2019, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru de asemenea a comunicat recurenteii că, cantitatea de Insulinum glarginum, Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, prevăzută în contract, nu a fost coordonată cu instituția medicală și că aceasta depășește cu mult necesitatea reală și posibilitatea distribuirii în limita termenului de valabilitate a preparatului, solicitând modificarea contractului cu micșorarea cantității în limita a 542 de cutii aflate în stoc plus 394 de cutii, pentru care va semna contract de depozitare.

La reclamația din 23 decembrie 2019, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana a informat recurenta că cantitatea de Insulinum glarginum, Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, prevăzută în contract, nu a fost coordonată cu instituția medicală și că aceasta depășește cu mult necesitatea reală și posibilitatea distribuirii în limita termenului de valabilitate a preparatului. La fel, a solicitat implicarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în distribuirea preparatului conform necesităților reale, adică 500 de cutii pentru anul 2020.

La data de 24 decembrie 2019 FPC „Esculap-Farm” SRL a perfectat factura fiscală în scopul livrării IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani a cantității de 180 de cutii de Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, însă, instituția a refuzat recepționarea produsului, factura fiind anulată (f.d. 38, volumul II).

Lista de distribuție a Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml în cadrul Programului Național de profilaxie și combatere a Diabetului zaharat și a Diabetului insipid pentru

anul 2019 în cantitate de 413 850 de unități ($413850:5=82770$ cutii) a fost aprobată pentru 43 de unități de instituții medicale, dintre care pentru instituțiile medicale pârâte numai 31 727 de cutii (f.d. 226, 232, volumul I).

La fel, din materialele cauzei mai rezultă că la 17 august 2020 la depozitul FPC „Esculap-Farm” SRL se afla o cantitate de 14 673 de cutii de Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml (f.d. 249 volumul I, f.d. 3, volumul II).

Analizând circumstanțele expuse supra în raport cu normele legale citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată întemeiat au ajuns la concluzia de a respinge integral acțiunea depusă de FPC „Esculap-Farm” SRL, întrucât ultima nu a respectat clauzele contractuale și nu a livrat în termen și în cantitatea stabilită preparatul contractat.

Potrivit prevederilor contractelor nr. 1-ESC, nr. 2-ESC, nr. 3-ESC, nr. 4-ESC și nr. 5-ESC de achiziționare a analogilor de insulină și a preparatului Desmopressinum în scopul realizării Programului Național de profilaxie și combatere a Diabetului zaharat și a Diabetului insipid pentru anul 2019, încheiate la data de 30 ianuarie 2019, prima tranșă de livrare a bunurilor urma a fi efectuată în lunile ianuarie-februarie 2019, însă, contractele au fost înregistrare în sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” abia la data de 07 martie 2019.

FPC „Esculap-Farm” SRL, deși a importat obiectul contractelor – Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml în cantitate de 22 556 de cutii la data de 27 martie 2019, totuși, nu a acoperit cantitatea de marfă ce urma a fi livrată după a doua tranșă – aprilie 2019, livrând la 09 aprilie 2019 IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanica 1320 de cutii din numărul total de 7869 de cutii, la 08 mai 2019 IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani 720 de cutii din numărul total de 4358 de cutii, la 09 aprilie 2019 IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru 1200 de cutii din numărul total de 5816 cutii, la 10 aprilie 2019 IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana 420 de cutii din numărul total de 5006 cutii și 09 aprilie 2019 IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani 600 de cutii din numărul total de 8678 de cutii. Astfel, cantitatea livrată nu acoperea nici mărima unei tranșe.

A treia tranșă de livrare a mărfii a fost stabilită pentru luna iulie 2019. La 03 iulie 2019 FPC „Esculap-Farm” SRL a importat obiectul contractelor – Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml în cantitate de 23 183 de cutii, însă, nu a întreprins măsuri în vederea livrării acesteia instituțiilor pârâte în scopul recuperării restanțelor potrivit tranșelor stabilite în contract.

Mai mult ca atât, recurenta, cunoscând despre termenul de valabilitate a preparatului Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml, care expira în luna martie 2021 și despre ordinul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr. Rg04-000197 din 07 august 2019, prin care a fost suspendat Certificatul de înregistrare Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml până la elucidarea cauzelor ofensivității medicamentului dat, fiind suspendată și folosirea medicamentului respectiv pe teritoriul țării, cu retragerea acestuia din Nomenclatorul de Stat al Medicamentelor, circumstanță ce exonerează vânzătorul de obligația privind livrarea bunurilor, nu a inițiat o procedură de modificare a clauzelor contractuale privind cantitatea bunurilor ce urmau a fi livrate.

Iar ulterior, deși FPC „Esculap-Farm” SRL a fost de acord cu micșorarea cantităților contractate a produsului Strim soluție injectabilă 100 UI/ml 3ml în limita cantităților importate, procedură inițiată de Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate la demersul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, totuși, a insistat pe recepționarea mărfii importate în vederea executării contractelor de achiziționare analogilor de insulină și a preparatului Desmopressinum în scopul realizării Programului Național de profilaxie și combatere a Diabetului zaharat și a Diabetului insipid pentru anul 2019, încheiate cu 43 de unități de instituții medicale, numai de către cinci instituții medicale – IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanică, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana și IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani.

Prin urmare, reieșind din faptul că neexecutarea obligațiilor respective, în parte, a fost cauzată și de către recurenta FPC „Esculap-Farm” SRL care, pe lângă toate, nu a cerut executarea într-un termen rezonabil, ultima nu este în drept să solicite executarea silită a obligațiilor prin recepționarea silită a bunurilor și achitarea costului acestora.

În acest sens, se rețin prevederile art. 913 alin. (3) și (4) din Codul civil, care stipulează că executarea în natură nu poate fi obținută pe cale silită în unul din următoarele cazuri: a) executarea ar fi ilegală sau imposibilă; b) executarea ar solicita eforturi sau cheltuieli disproporționate, cu excepția cazului când creditorul nu poate obține o prestație similară de la un terț; c) executarea este atât de personală, încât ar fi nerezonabil de a o executa silit. Creditorul este decăzut din dreptul de a obține executarea silită în natură dacă nu cere executarea într-un termen rezonabil după ce a cunoscut sau trebuia să cunoască neexecutarea. Iar conform alin. (6), faptul că dreptul de a cere executarea silită în natură este exclus conform alin.(3) sau (4) nu aduce atingere dreptului de a cere despăgubiri.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Firma de Producție și Comerț „Esculap-Farm” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Mihail Ulinici.

Se menține decizia din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Firma de Producție și Comerț „Esculap-Farm” Societate cu Răspundere Limitată împotriva IMSP Asociația Medicală Teritorială Botanică, IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani, IMSP Asociația Medicală Teritorială Centru, IMSP Asociația Medicală Teritorială Ciocana, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani și Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în

Sănătate cu privire la obligarea de a executa obligațiile contractuale și de a recepționa produsul, achitarea plății pentru bunurile contractate și livrate și încasarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de IMSP Asociația Medicală Teritorială Buiucani împotriva Firmei de Producție și Comerț „Esculap-Farm” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea penalităților.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic